

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

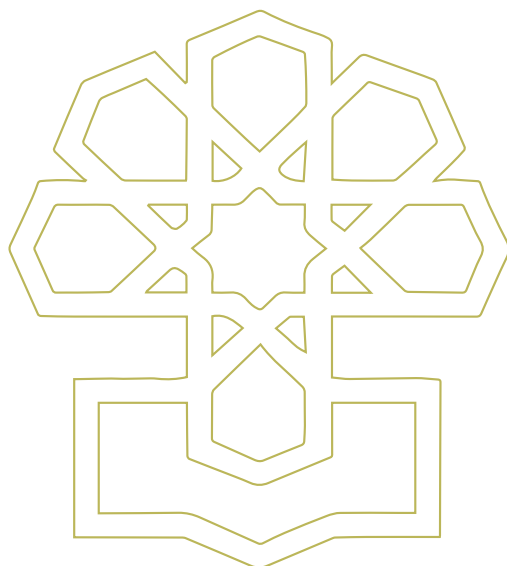
مشخصات گزارش:

شماره مسلسل:
۲۷۰۱۸۸۱۵

تاریخ انتشار:
۱۴۰۱/۱۲/۸

دفتر مطالعات آموزش و فرهنگ

راهکارهای اثربخش جهت حمایت از بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی

مهدی مرادی^۱، موسی بیات^۲، دنیا پاداش^۳

مقدمه

ورزش به معنی هر شکلی از فعالیت بدنی است که از طریق مشارکت اتفاقی یا سازماندهی شده به بهبود سلامت بدنی و روانی کمک می‌کند و ورزش شکل‌دهنده روابط اجتماعی است. هیچ ملتی رانمی‌توان بدون بازی و سرگرمی یافت. همین نیاز عمومی و همگانی است که گستره‌ی بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی را از گذشته به وجود آورده است. بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی به‌عنوان یکی از مهمترین بخش‌های اوقات فراغت و ورزش همگانی محسوب می‌شود و مدتی است که مورد توجه بسیاری از کشورها، از جمله جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته و تلاش‌هایی برای احیاء، ترویج و تعمیم این‌گونه فعالیت‌های بدنی در حال انجام است.^۴

بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی ارتباط تنگاتنگی با فرهنگ، آداب و رسوم مردم هر منطقه دارد و نشان‌دهنده علائق و سلايق ذاتی آنها است و هنوز هم در بخش‌هایی از کشور رواج دارد. این بازی‌ها به جهت انطباق با علايق ذوقی، هنری و فرهنگی جامعه می‌تواند گسترش و عمومیت پیدا کند و به شکل بازی‌ها و ورزش‌های عمومی در داخل کشور رواج و مقبولیت یابد و به بهترین شکل ممکن، قشر عظیم و وسیعی از افراد جامعه را در سنین مختلف به لحاظ تنوع و تناسب هر منطقه و با امکانات ساده و موجود در جامعه تحت پوشش قرار دهد.^۵

همه بازی‌ها و ورزش‌هایی که در کشورمان وجود دارد و عضو فدراسیون جهانی نیستند، ورزش‌های «سنتی»، «بومی» و «محلی» قلمداد می‌شوند و برنامه‌ریزی آنها از سوی فدراسیون ورزش‌های همگانی و فدراسیون ورزش روستایی و بازی‌های

۱. تهیه و تدوین.

۲. ناظر علمی.

۳. همکار.

۴. ملک‌محمدی، غلامحسین (۱۳۶۴). ورزش‌های بومی، محلی و استانی کشور. تهران: کمیته ملی المپیک.

۵. غفوری، فرزاد (۱۳۸۳). الگوی توسعه گردشگری بر مبنای توسعه بازی‌های بومی و محلی کشور. مطالعات مدیریت ورزشی.

۱(۲۴)، ص ۷۴-۱۵.

بومی محلی انجام می‌گیرد. البته امروزه برخی از این بازی‌ها و ورزش‌های بومی از محدوده اولیه قومی خود خارج شده و در مناطق دیگری هم رواج یافته است. «ورزش‌های محلی» در ایران و سایر کشورهای جهان نیز ورزش‌هایی است که در اصل ریشه در فرهنگ ملی آن ملت‌ها دارد، اگرچه ممکن است در ارتباط درون قومی نباشد، به عبارت دیگر منحصر به عنوان بازی متداول و معمول در یک منطقه شناخته شده باشد که امکان دارد از آن منطقه برخاسته باشد یا مربوط به مناطق دیگر باشد.^۱ «ورزش‌های سنتی» نیز جزو بازی‌ها و ورزش‌های بومی می‌باشد که در منطقه یا مناطق و یا کل کشور مقبولیت عام یافته است و به صورت رسم محلی درآمده و از این دیدگاه مورد توجه و پذیرش قرار گرفته است. از سویی، این بازی‌ها و ورزش‌ها ریشه‌های تاریخی طولانی دارد و جزو مراسم ملی محسوب می‌شود.^۲

بازی‌ها و ورزش‌های «بومی» و «محلی» ارزش‌هایی دارند که مهارت‌ها و فنونی را می‌طلبند و غالباً با ارزش‌ها، مهارت‌ها و فنون نوین به صورت کلی متفاوت هستند هر چند اگرچه در تضاد نباشند. این بازی‌ها و ورزش‌های سنتی که غالباً آنها در چارچوب غیررسمی و غیرنهادی صورت می‌گیرند، بازتاب هویت‌های فرهنگی فردی و جمعی و نیز عواملی پراهمیت در توسعه فرهنگی‌اند. این بازی‌ها و ورزش‌ها به طور عام دارای بار فرهنگی هستند و با هدف پُر کردن اوقات فراغت انجام می‌شوند. با شناخت بازی‌ها و ورزش‌های بومی، قبیله‌ای، محلی و سنتی می‌توان شرایط را به منظور رشد، تقویت و ارتقای همه‌جانبه افراد جامعه به ویژه قشر کودکان، نوجوانان و جوانان مهیا کرد.^۳

این بازی‌ها و ورزش‌ها دارای ویژگی‌های متعدد و متنوعی هستند که از ویژگی‌های بارز آنها می‌توان ساده و در دسترس بودن، وابسته نبودن به ابزار ویژه، تقویت توانایی استعداد جسمانی و فکری، قابل اجرا بودن در هر فصل، هر جا و مکان و تحت پوشش قرار دادن گروه‌های مختلف سنی از کودکان تا کهنسال را نام برد. اطلاعات و آمار نشان می‌دهد که مردم به ورزش و بازی توجه دارند به طوری که بازی‌ها و ورزش‌های فردی و جمعی عامل عمده‌ای در تنوع بخشی به زندگی، افزایش شادابی و روحیه مردم محسوب می‌شود که از گذشته‌های دور در میان جوامع مختلف رواج داشته است. برخی از این بازی‌ها و ورزش‌ها همچون مراسم عروسی، مراسم کشاورزی و تغییر فصول از هدف و منظور مشخصی نشأت گرفته است. این بازی‌ها و ورزش‌ها به دو دسته کلی فضای باز و فضای بسته تقسیم شده‌اند، ضمن آنکه هر کدام از این بازی‌ها را می‌توان به گروه‌های دخترانه و پسرانه نیز تقسیم کرد. به طور کلی بالغ بر ۱۵۰۰ نوع بازی سنتی در ایران وجود دارد که نسل امروز به مرور زمان و تغییر شیوه‌های زندگی با بسیاری از آنها بیگانه شده است^۴ و این بازی‌ها و ورزش‌ها از عدم توجه، فراموش‌شدگی و توسعه نیافتگی رنج می‌برند. با وجود تأکیدهای بسیار در سایر کشورها نیز، شواهد نسبتاً مشابهی با کشورمان وجود دارد.

منابع و ظرفیت‌های قانونی و اسناد بالادستی بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی

۱. بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی از منظر مقام معظم رهبری

الف) ضرورت توجه به ورزش‌های بومی و محلی

البته ورزش‌های بومی ما، ورزش‌هایی که مربوط به سابقه و فرهنگ گذشته ماست، متأسفانه مهجور است و دست خود ما نیست. خیلی از ورزش‌ها در کشور ما مهجور است و من در آن دیدار از آنها اسم آوردم. چوگان که جزو ورزش‌های قدیمی ماست؛ بعضی از این ورزش‌های زورخانه‌ای هم، ورزش‌های خیلی خوبی است. اینها می‌تواند در دنیا مطرح شود.^۵

ب) علمی شدن ورزش‌های بومی

یک بخش هم پشتیبانی‌های علمی است. ورزش را بایستی علمی کرد، کم‌اینکه امروز بسیاری از رشته‌های ورزشی در دنیا علمی است. من حتی یک وقت سفارش کردم و گفتم که ورزش‌های بومی‌مان را علمی کنید. ما خیلی ورزش‌های بومی داریم، مثلاً چوگان مال ماست که رها کردیم و دیگران گرفتند، یا بعضی از این ورزش‌های کشتی، ورزش‌های بومی ماست. ما می‌توانیم اینها را قانونمند و علمی کنیم و با نظام و ضابطه، جوان‌هایی را که به این رشته ورزشی شوق دارند، پیش ببریم. توانایی‌های انسان بسیار زیاد است. ما می‌توانیم ورزش اختراع کنیم.^۶

۱. میرنیا، سیدعلی (۱۳۸۱). نگاهی به فرهنگ عامه خراسان. تهران: سخن گستر، ص ۱۱.

۲. اشرفی، لیلیا (۱۳۸۶). بازی‌های سنتی آذربایجان. فصلنامه فرهنگ مردم ایران، ش ۲۷، ص ۱۴۲-۱۵۰.

۳. هنرور، افشار و همکاران (۱۳۹۳). شیوه‌های احیا، ترویج و ارتقای ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی در کشور. مدیریت ورزشی، دوره ۶، ش ۳، ص ۴۹۳-۵۰۹.

۴. سواری، مصطفی (۱۳۹۰). نگاهی به بازی‌های محلی خوزستان. آموزش، دوره یازدهم، ش ۳، ص ۴۴-۴۵.

۵. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با ورزشکاران، ۱۳۸۱.

۶. همان.

۲. جایگاه بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی در برنامه‌های اول تا ششم توسعه

نمودار ۱. توزیع فراوانی مقوله «حمایت از بازی و ورزش بومی و محلی» در برنامه‌های اول تا ششم توسعه به تفکیک احکام مصرح و غیر مصرح

مأخذ: یافته‌های پژوهش.

اطلاعات نمودار ۱ نشان می‌دهد که در برنامه‌های اول تا ششم توسعه به بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی هیچ اشاره‌ای نشده است و به نظر می‌رسد که این بازی‌ها و ورزش‌ها در بین برنامه‌ریزان و سیاستگذاران از درجه اهمیت برخوردار نیست.

۳. بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی در نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور مصوب ۱۳۹۵/۳/۲۵

اولویت‌ها و اقدامات اساسی حوزه فرهنگی ورزش کشور در قالب نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی است که ردیف «۵» آن به بازی‌های بومی و محلی مربوط است و شامل عبارت «تقویت و نهادینه‌سازی ورزش‌های ملی و بازی‌های بومی و محلی و اشاعه فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر آنها در همه عرصه‌های ورزشی از طریق همکاری و مشارکت سازمان صدا و سیما، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بسیج مستضعفین و وزارت ورزش و جوانان» می‌باشد.

۴. بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی در قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان مصوب ۱۳۹۹/۶/۱۶

جزء «۱۸» بند «الف» ماده (۴) این قانون به بازی‌های بومی و محلی می‌پردازد و متن آن عبارت از «احیا و تقویت ورزش‌های ملی و روستایی و بازی‌های بومی، محلی و توسعه زیرساخت‌های آن و تلاش برای ارتقا و ترویج جهانی آنها با هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط» است.

بررسی و تحلیل

به رغم تأکیدات مقام معظم رهبری بر توجه به ورزش‌ها و بازی‌های بومی، محلی و سنتی و ذکر جزئی در قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان و همچنین بندی در نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور، ولی مشاهده می‌شود که تعداد بازی‌های بومی و محلی ثبت شده ملی به نسبت بازی‌های موجود بسیار کمتر است. از سویی، میزان توجه به این بازی‌ها در سطوح برنامه‌ریزی و اجرا نسبت به سایر حوزه‌های ورزش نیز حداقلی بوده است زیرا در برنامه‌های اول تا ششم توسعه هیچ حکم مصرح و غیر مصرحی در خصوص این بازی‌ها وجود ندارد و این نگاه حداقلی در حوزه سیاستگذاری نیز به پنج سال اخیر (نظام‌نامه فرهنگی ورزش کشور مصوب ۱۳۹۵/۳/۲۵ و قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان مصوب ۱۳۹۹/۶/۱۶) برمی‌گردد. بنابراین برای ترویج و تعمیم بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی می‌بایست ابتدا چالش‌ها و موانع و همچنین ظرفیت‌ها و فرصت‌های پیش‌روی آنها را شناسایی کرد و با برنامه‌ریزی بلندمدت و میان‌مدت و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود این بازی‌ها موانع را برطرف کرد.

نکته حائز اهمیت دیگر این است که مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۱ در خصوص ضرورت توجه به ورزش‌های بومی و محلی و علمی شدن ورزش‌های بومی نکات مهمی را تبیین فرمودند که متأسفانه خروجی عملکرد مسئولان و دست‌اندرکاران حوزه ورزش در این محورها نشان می‌دهد که تاکنون هیچ تلاشی در حوزه‌های سیاستگذاری و حتی اجرایی جهت علمی کردن بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی صورت نگرفته است.

بازی های بومی و محلی ثبت شده ملی

روال ثبت بازی های بومی و محلی در سطح کشور بدین نحو است که ابتدا در اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان و براساس آیین نامه ای در این خصوص که مبتنی بر شاخص های مختلفی است مستندات را در خصوص بازی مربوطه جمع آوری می کنند و به منظور اعلام نظر رسمی به دبیرخانه شورای ملی ثبت آثار مستقر در اداره کل ثبت آثار وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی احاله می نماید. درباره ثبت جهانی این بازی ها نیز، سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) براساس معیارهای تعیین شده ای داوری می کنند و در صورت تأیید، آن بازی را در فهرست میراث ناملموس بشری قرار می دهند.

جدول ۱. تعداد بازی های بومی و محلی ثبت شده از سال ۱۳۸۸ الی ۱۴۰۱

ردیف	سال	تعداد بازی های ثبت شده	ردیف	سال	تعداد بازی های ثبت شده
۱	۱۳۸۸	۴	۸	۱۳۹۵	۱۱
۲	۱۳۸۹	۲	۹	۱۳۹۶	۹
۳	۱۳۹۰	۴	۱۰	۱۳۹۷	۵
۴	۱۳۹۱	۱۸	۱۱	۱۳۹۸	۱۳
۵	۱۳۹۲	-	۱۲	۱۳۹۹	۱۴
۶	۱۳۹۳	۳	۱۱۳	۱۴۰۰	۲۰
۷	۱۳۹۴	۶	۱۱۴	۱۴۰۱	۱۱
		جمع کل	۱۲۰		

مأخذ: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، مکانته شماره ۱۴۰۱۲۵۰۲/۳۲۱۰۳ با مرکز پژوهش های مجلس مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۸.

مطابق اطلاعات و آمار وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از سال ۱۳۸۸ الی ۱۴۰۱ تنها ۱۲۰ بازی بومی و محلی ثبت شده است. همان طور که در جدول ۱ قابل مشاهده است در چهار سال اخیر نسبت به سال های قبل بازی های بیشتری ثبت شده است.

چالش ها و موانع پیش روی ترویج و تعمیم ورزش ها و بازی های بومی و محلی

بررسی مطالعات و پژوهش های مختلف در حوزه بازی ها و ورزش های بومی و محلی با کلیدواژه های «چالش ها و موانع» و «ظرفیت ها و فرصت ها» به تهیه لیستی از موانع و چالش ها و همچنین ظرفیت ها و فرصت های پیش روی این بازی ها منجر شد که در نهایت با دسته بندی آنها در ابعاد مختلف تلاش شد با بهره گیری از ظرفیت ها و فرصت ها راهکارهای اثربخشی برای حل مسائل و برطرف کردن چالش ها و موانع ارائه شود.

جدول ۲. چالش ها و موانع پیش روی ترویج و تعمیم ورزش ها و بازی های بومی و محلی

چالش و مانع	ابعاد چالش ها و موانع
<ul style="list-style-type: none"> - عدم توجه به بازی های بومی و محلی در محیط های آموزشی (مدارس، دانشگاه ها) - عدم توجه شهرداری ها به بازی های بومی و محلی - نداشتن تقویم و برنامه منظم در زمینه بازی های بومی و محلی - کمبود جشنواره ها و مسابقات بومی و محلی - نداشتن وجهه جهانی و کمبود مسابقات برون مرزی - عدم آگاهی و دانش لازم درباره نحوه انجام بازی های بومی و محلی 	مدیریتی
<ul style="list-style-type: none"> - کمبود نیروی انسانی متخصص و آگاه در این زمینه (مربی، داور...) - عدم اختصاص بودجه به بازی های بومی و محلی - عدم اطلاع رسانی و تبلیغات مناسب در زمینه بازی های بومی و محلی - عدم برگزاری همایش و دوره های آموزشی برای بازی های بومی و محلی - موازی کاری و نبود یک تشکیلات متولی واحد - نگرش منفی مدیران و مسئولان به بازی های بومی و محلی 	سازمانی
<ul style="list-style-type: none"> - گسترش بازی های رایانه ای - عدم پوشش و حمایت رسانه های جمعی از بازی های بومی و محلی - عدم آگاهی از اثرات مثبت بازی های بومی و محلی (روانی، جسمانی و...) - فرهنگ سازی ضعیف در زمینه بازی های بومی و محلی - عدم شناخت والدین در مورد بازی های بومی و محلی 	فرهنگی
<ul style="list-style-type: none"> - عدم ایمنی فضاها و اماکن ویژه بازی های بومی و محلی - کمبود فضا و امکانات مناسب برای بازی های بومی و محلی - شرایط آب و هوایی نامناسب برای انجام برخی از بازی های بومی و محلی 	محیطی

مأخذ: یافته های پژوهش.

موانع و چالش‌های پیش‌روی ترویج و تعمیم و همگانی شدن بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی در چهار دسته مدیریتی، سازمانی، فرهنگی و محیطی دسته‌بندی می‌شوند. این دسته عوامل چهارگانه به ترتیب اولویت در جدول ۲ بیان شده است بنابراین جهت ترویج و تعمیم این بازی‌ها می‌بایست این چالش‌ها و موانع با برنامه‌ریزی مدون و منظم و اجرای دقیق و روشن آن برنامه‌ها توسط وزارخانه‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط برطرف شوند و یا کاهش یابد تا زمینه جهت همه‌گیری این بازی‌ها در بین اقشار مختلف مردم مهیا شود.

ظرفیت‌ها و پتانسیل ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی

جدول ۳. ظرفیت‌ها و پتانسیل ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی

ظرفیت و پتانسیل	ابعاد ظرفیت
<ul style="list-style-type: none"> - تقویت سرمایه اجتماعی (تقویت روابط بین گروه، خانواده و جامعه) - تمرین مشارکت - یادگیری و تمرین جنبه‌های مختلف مدیریتی، تجاری و ... - یادگیری نظام ارزشی و هنجاری موجود در جامعه - آموزش سنت‌ها و آداب اجتماعی - تمرین همیاری، همکاری و ایثار، گذشت و تقویت حس نوع‌دوستی، صمیمیت و احساس تعلق، وابستگی به گروه - تقسیم منافع و فدا کردن منافع فردی به منافع جمعی - آموزش رعایت نظم و تمرین عمل به قوانین و مقررات - نبود پاداش و کیفر مادی در اکثر بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی 	اجتماعی
<ul style="list-style-type: none"> - ارتباط با فرهنگ جامعه - وجود اشتراکات در میان نژادها و مناطق مختلف - پیوند با آیین‌های دینی و مذهبی - تمایل به حفظ سنت‌ها - آمادگی برای انتقال فرهنگ، آداب و رسوم محلی به نسل‌های بعدی - انتقال‌دهنده ارزشمندی دانش بومی 	فرهنگی
<ul style="list-style-type: none"> - سادگی پرداختن به بازی‌های بومی و محلی - قابلیت اجرای بازی‌ها در رده‌های سنی مختلف - عدم نیاز به امکانات و فضای خاص - منعطف بودن قوانین و مقررات بازی‌ها - امکان انجام در قالب جشنواره‌های محلی، منطقه‌ای، ملی و فراملی - قابلیت اجرا در اوقات فراغت، اعیاد، جشن‌ها و مراسم محلی - افزایش فرصت اشتغال و گسترش صنایع محلی از طریق برگزاری جشنواره‌ها و مسابقات ورزش‌های بومی و محلی 	مدیریتی
<ul style="list-style-type: none"> - تحرک و جنب‌وجوش زیاد در ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی - افزایش قدرت، سرعت و استقامت - تقویت قوای جسمانی و حسی - پیشگیری از بیماری‌ها - افزایش روحیه استقامت، بردباری و آمادگی و هوشیاری - تقویت قوه ابتکار و خلاقیت و روحیه اتکا به نفس، شجاعت و چالاکی 	فردی

مأخذ: یافته‌های پژوهش.

اطلاعات جدول ۳ نشان می‌دهد که بازی‌های بومی و محلی از ظرفیت بی‌نظیری در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، مدیریتی و فردی برخوردار است در صورتی که مدیران مربوطه در راستای برطرف‌سازی آسیب‌ها و چالش‌های موجود سر راه بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی اقدام کنند و جهت حل آن معضلات برنامه‌های عملیاتی ارائه دهند در این صورت می‌توان امید داشت که در گام بعد از فرصت‌ها و ظرفیت‌های پیش‌روی این بازی‌ها در ابعاد مختلف به نحو شایسته‌ای بهره‌بردار شود.

پیشنهادها

الف) ماده واحده - در راستای ترویج و تعمیم ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی، متن ذیل به‌عنوان یک بند به ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان مصوب ۱۳۹۹/۶/۱۶ الحاق می‌شود.

۱- در راستای ترویج و تعمیم ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی و همگانی شدن آنها، مفاد ذیل لازم‌الاجراست:
شورای عالی تربیت بدنی و ورزش کشور مکلف است که وظایف هر کدام از دستگاه‌های دخیل در ترویج و تعمیم بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی را به‌منظور جلوگیری از تداخل وظایف، موازی کاری‌ها و اتلاف هزینه تعیین و ابلاغ نماید.

۲- شورای عالی تربیت بدنی و ورزش کشور مکلف است دستگاه‌های اجرایی عضو این شورا را ملزم به رصد و پایش وضعیت بازی‌های بومی و محلی کند.

۳- شورای عالی آموزش و پرورش مکلف است بازی‌ها و ورزش‌های بومی و محلی مهم و تأثیرگذار را در برنامه درسی و سرفصل‌های آموزشی حوزه تربیت بدنی و ورزش مدارس سراسر کشور به‌ویژه حوزه روستایی به‌منظور ترویج و تعمیم این بازی‌ها و ورزش‌ها جهت برطرف‌سازی فقر حرکتی و ارتقای سلامت عمومی دانش‌آموزان بگنجانند.

۴- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف است ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی را به‌عنوان سرفصل‌های درسی دوره کارشناسی رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی سراسر کشور و در قالب واحدهای درسی نظری و عملی مصوب و ارائه نماید.

۵- پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی وزارت ورزش و جوانان مکلف است برای علمی شدن ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی برنامه‌های عملیاتی لازم را ارائه و اجرایی کند.

۶- وزارتین ورزش و جوانان و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف به ثبت ملی ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی به‌منظور جلوگیری از خطر انقراض می‌باشند به‌نحوی که آمار ثبت این ورزش‌ها و بازی‌ها روند افزایشی داشته باشد.

ب) بند ۵ نظام‌نامه فرهنگی ورزشی کشور مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب ۱۳۹۵ بدین صورت اصلاح می‌شود: «تقویت و نهادینه‌سازی ورزش‌های ملی و بازی‌های بومی و محلی و اشاعه فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر آنها در همه عرصه‌های ورزشی با محوریت وزارت ورزش و جوانان و از طریق همکاری و مشارکت سازمان صدا و سیما، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بسیج مستضعفین و وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی».

ج) افزودن عبارت «بازی‌های بومی و محلی» به عبارت «ورزش روستایی و عشایری» در ماده (۹۴) برنامه ششم توسعه و تنفیذ این ماده برای برنامه هفتم توسعه.

د) تأسیس فدراسیون ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی

ه) وزارت ورزش و جوانان مکلف است که اداره کل ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی را ذیل معاونت امور فرهنگی و توسعه ورزش همگانی ایجاد نماید.

